

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 12.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde artan üretim maliyetleri, borç yükü ve finansman güçlükleri nedeniyle çiftçilerin üretimden uzaklaştığı yönündeki şikâyetler, kırsal kalkınma politikalarının ve küçük üreticilere sağlanan desteklerin etkinliğinin incelenmesini gerektirmektedir.

Bakanlığınız tarafından 2026 yılı kırsal kalkınma yatırımları kapsamında toplam 12,5 milyar TL hibe desteği sağlanacağı açıklanmıştır. Ancak bu kaynakların Suruç'taki küçük aile işletmelerine, genç çiftçilere ve kadın üreticilere ne ölçüde ulaştığının, desteklere erişimdeki finansman engellerinin ve yatırımların üretim ile istihdama somut katkısının ortaya konulması gerekmektedir.

Anayasa'nın 44'üncü, 45'inci ve 166'ncı maddeleri ile 5488 sayılı Tarım Kanunu çerçevesinde tarımsal üretimin korunması, kırsal kalkınmanın desteklenmesi ve üreticilerin ekonomik faaliyetlerini sürdürebilmesine yönelik tedbirlerin alınması önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Suruç'ta 2023-2026 döneminde tarımsal üretimden çekilmenin kırsal göç, tarımsal istihdam ve yerel ekonomi üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca bir araştırma yapılmış mıdır? Yapılmışsa üretimden uzaklaşmanın istihdam ve göç bakımından tespit edilen sonuçları nelerdir? Yapılmamışsa kırsal kalkınma politikalarının sonuçları hangi göstergelerle değerlendirilmektedir?
2. Suruç'ta üretimden çekilmenin buğday, pamuk ve diğer başlıca ürünlerde tarımsal hammadde tedarikine, gıda arzına ve ithalat ihtiyacına olası etkileri Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir? Değerlendirilmişse elde edilen sonuçlar nelerdir? Bu etkiler araştırılmamışsa üretimdeki daralmanın ekonomik sonuçları hangi verilerle izlenmektedir?
3. Suruç'ta 2023-2026 döneminde Kırsal Kalkınma Yatırım Programı, IPARD ve diğer kırsal kalkınma desteklerine kaç başvuru yapılmış; kaç kabul edilmiş, reddedilmiş, sözleşmeye bağlanmış ve tamamlanmıştır? Küçük aile işletmeleri, genç çiftçiler ve kadın üreticiler itibarıyla başvuru, kabul, ret ve fiilen ödenen destek tutarları nedir?
4. Kırsal kalkınma desteklerinde yararlanıcılardan istenen öz kaynak, eş finansman, teminat veya ön finansman şartları nedeniyle Suruç'ta kaç başvuru reddedilmiş, geri çekilmiş veya sözleşmeye bağlandığı hâlde gerçekleştirilememiştir? Bu engelleri gidermek amacıyla hangi düzenlemeler yapılmış ve kaç üretici bu düzenlemelerden yararlanmıştır?

5. Suluç'ta 2023-2026 döneminde kooperatifleşme, ortak ürün depolama, işleme, paketleme, doğrudan pazarlama ve katma değerli üretim amacıyla kaç yatırım desteklenmiştir? Bu yatırımlara ne kadar kamu kaynağı ayrılmış, ne kadarı harcanmış, kaç tesis tamamlanarak faaliyete geçmiş ve fiilen kaç kişilik istihdam oluşturulmuştur? Tamamlanmayan yatırımların gerekçeleri nelerdir?
6. Suluç'ta 2023-2026 döneminde 5403 sayılı Kanun kapsamında Bakanlığınızın kayıtlarına yansıyan tarım arazisi mülkiyet devirlerinin sayısı ve toplam büyüklüğü nedir? Borç, haciz veya cibr icra satışı nedeniyle gerçekteşen devirler ilgili kurumlarla koordinasyon içinde ayrıca izlenmekte midir? Bu işlemlerin küçük aile işletmelerinin arazi varlığına, mülkiyetin belirli ellerde yoğunlaşmasına ve üretimden çekilmeye etkisi hakkında herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
7. Suluç'ta küçük aile işletmelerinin, genç çiftçilerin ve kadın üreticilerin üretimde kalmasını sağlamak; kırsal göçü azaltmak ve tarımsal istihdamı korumak amacıyla ilgili kurumlarla hazırlanmış bir eylem planı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa sorumlu kurumlar, ayrılan kaynak, yararlanacak üretici sayısı, ölçülebilir hedefler ve uygulama takvimi nedir? Bulunmuyorsa mevcut destek programlarının üretimden çekilmeyi önlemedeki başarısı hangi somut sonuçlarla değerlendirilmektedir?